

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România

Str. Gen. David Praporgescu, nr. 33, sector 2, București, 020966

Telefon: +40 21 316 7565 / +40 21 316 7557

Fax: +40 21 316 7552

Web: www.crimelecomunismului.ro / www.iiccr.ro

E-mail: office@iiccr.ro

Nr. 2848/ 13.11.2008

Către,

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

***Doamnei Laura Codruța Kövesi
Procuror General al Parchetului de pe lângă
Înalta Curte de Casație și Justiție***

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR), cu sediul în București, Str. Gen. David Praporgescu nr. 33, sector 2, în baza prerogativelor prevăzute de H.G. nr. 1724/2005 cu modificările și completările ulterioare, în domeniul investigării și sesizării organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România, precum și în conformitate cu prevederile art. 275, 277 și 278 din Codul de procedură penală, prin reprezentanți legali, formulăm prezenta

PLÂNGERE

împotriva rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din 29.10.2008 a Secției de urmărire penală și criminalistică a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în dosarul nr. 924/P/2008, comunicată la data de 03.11.2008.

La data de 8 iulie 2008, în temeiul competențelor sale legale, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a sesizat Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la săvârșirea, în perioada 1963 – 1989, de către mai multe persoane, în principal angajați ai unor instituții represive ale statutului comunist totalitar, a unui mare număr de acte de persecuție pe motive politice împotriva luptătorului anticomunist Vasile Paraschiv. Persecuțiile pe motive politice au constat, în principal, în acte de tortură și tratamente inumane și degradante, internare forțată și nejustificată în spitale de psihiatrie, obligarea la tratamente medicale nejustificate, arestare nelegală și cercetare abuzivă, lipsire în mod ilegal de libertate prin răpire, abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi etc. Din probele depuse la dosar de către IICCR și Vasile Paraschiv rezultă indubitabil că toate actele de represiune nedreaptă gravă, a căror victimă a fost Vasile Paraschiv, au fost săvârșite cu scopul reprimării acestuia pentru opoziția sa fermă și deschisă împotriva regimului comunist totalitar și au constituit acte de persecuție pe motive politice în înțelesul prevederilor **art. 1 al Convenției ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității** (adoptată la 26 noiembrie 1968 și ratificată de România prin Decretul nr. 547 din 29 iulie 1969, publicat în Buletinul Oficial nr. 83 din 30 iulie 1969), coroborate cu **prevederile Statutului Tribunalului Militar**

Internațional de la Nuremberg (definit prin Acordul din 8 august 1945, de la Londra, al Puterilor Aliate).

În motivarea soluției dispuse, reprezentanții Secției de urmărire penală și criminalistică a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție au susținut că răspunderea penală pentru comiterea faptelor în legătură cu care au fost sesizați ar fi fost înlăturată prin intervenția prescripției.

Soluția Parchetului este netemeinică și nelegală.

Astfel cum a făcut-o și în Sesizarea cu care s-a adresat Parchetului, IICCR subliniază faptul că în cauză sunt incidente prevederile **Convenției ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității** (adoptată la 26 noiembrie 1968 și ratificată de România prin Decretul nr. 547 din 29 iulie 1969, publicat în Buletinul Oficial nr. 83 din 30 iulie 1969) și ale **Statutului Tribunalului Militar Internațional de la Nuremberg**. În conformitate cu aceste prevederi:

a) **„persecuțiile pe motive politice” sunt definite drept „crime contra umanității”** (art. 6 lit. c) din Statutul Tribunalului Militar Internațional de la Nuremberg și

b) cu trimitere explicită la prevederile Statutului, **aceste fapte au fost și sunt declarate ca „imprescriptibile oricare ar fi data la care au fost comise”** (art. 1, lit. b) din Convenția ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității.

IICCR subliniază de asemenea faptul că, deplin incidentă în cauză, Convenția ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității a fost și este în vigoare. România a ratificat tratatul încă din anul 1969 și, până în prezent, nu și-a manifestat voința (prin denunțare, renunțare sau retragere) de a nu mai fi legată prin acesta. În consecință, **prevederile Convenției sunt deplin aplicabile, inclusiv prin raportare la dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din Constituția României:**

„Dreptul internațional și dreptul intern

(1) Statul roman se obligă să îndeplinească întocmai și cu buna-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”

Prevederile Convenției au fost și sunt de asemenea deplin aplicabile prin raportare la dispozițiile art. 31 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele

„Art. 31

(1) Obligațiile prevăzute de tratatele în vigoare se execută întocmai și cu buna-credință.

(2) Aplicarea și respectarea dispozițiilor tratatelor în vigoare reprezintă o obligație pentru toate autoritățile statului roman, inclusiv autoritatea judecătorească, precum și pentru persoanele fizice și juridice române sau aflate pe teritoriul României.

(3) Guvernul, Ministerul Afacerilor Externe, precum și alte ministere și autorități ale statului au obligația de a lua toate măsurile necesare pentru aplicarea tratatelor în vigoare, precum și de a controla modul în care se realizează acestea.

(4) Dispozițiile tratatelor în vigoare nu pot fi modificate, completate sau scoase din vigoare prin acte normative interne ulterioare intrării lor în vigoare.

(5) Prevederile legislative interne nu pot fi invocate pentru a justifica neexecutarea dispozițiilor unui tratat în vigoare.”

În motivarea soluției de neîncepere a urmăririi penale în legătură cu actele de persecuție politică a căror victimă a fost, timp de mai mult de 25 de ani, Vasile Paraschiv, Secția de urmărire penală și criminalistică a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație invocă unele prevederi ale legii interne de procedură penală, pentru a concluziona că răspunderea penală pentru aceste fapte nu mai poate fi angajată, întrucât această răspundere s-ar fi prescris. Soluția este vădit contrară prevederilor citate ale Convenției ONU, ratificată de România, care stabilește că persecuțiile pe motive politice sunt „crime contra umanității” și „sunt imprescriptibile oricare ar fi data la care au fost comise”. Soluția Parchetului este de asemenea vădit contrară dispozițiilor mai sus citate ale Constituției României (**„Statul roman se obliga sa indeplineasca intocmai si cu buna-credinta obligatiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatetele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”**), respectiv ale Legii nr. 590/2003 privind tratatele (**„Aplicarea si respectarea dispozițiilor tratatelor în vigoare reprezinta o obligatie pentru toate autoritatile statului roman, inclusiv autoritatea judecatoreasca**, precum și pentru persoanele fizice și juridice romane sau aflate pe teritoriul Romaniei. **Prevederile legislative interne nu pot fi invocate pentru a justifica neexecutarea dispozițiilor unui tratat în vigoare.”**).

Soluția pe care o contestăm este vădit netemeinică, inclusiv sub aspectul următoarei susțineri a reprezentanților Secției de urmărire penală și criminalistică: „În cauză nu sunt aplicabile dispozițiile Convenției ONU și Statutului Tribunalului Militar Internațional de la Nuremberg, privind imprescriptibilitatea crimelor împotriva umanității, așa cum se suține în sesizarea institutului, întrucât faptele înfățișate mai sus nu pot fi încadrate în categoria crimelor împotriva umanității”. Susținerea reprezentanților Parchetului nu corespunde realității în condițiile în care, așa cum rezultă în modul cel mai evident din probele aflate la dosar – multe dintre acestea fiind acte emanând chiar de la autoritățile comuniste care au exercitat actele de gravă represiune împotriva lui Vasile Paraschiv – toate aceste abuzuri și încălcări grave ale drepturilor și libertăților fundamentale au constituit persecuții pe motive politice cauzate de opoziția deschisă și categorică a lui Vasile Parasciv față de regimul comunist totalitar. Or, contrar susținerii reprezentanților Secției de urmărire penală și criminalistică, actele de persecuție pe motive politice au fost și sunt, *expresis verbis*, „încadrate în categoria crimelor împotriva umanității” printr-un tratat internațional la care România a fost și este parte din anul 1969 – tratat al cărui titlu corect este „Convenția ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității” și nu cel reținut în textul rezoluției Parchetului.

Soluția adoptată de Parchet – sugerând chiar intenția reprezentanților Secției de urmărire penală și criminalistică de a lăsa necercetate și nepedepsite fapte de o gravitate extremă comise de reprezentanți ai instituțiilor represive ale statului comunist totalitar – este cu atât mai criticabilă cu cât, pe de o parte, este înlăturată în mod complet nejustificat și de neînțeles aplicabilitatea reglementării evident incidente în materie (Convenția ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității) iar, pe de altă parte, este invocat un alt tratat, complet nepertinent în materia obiect al acestui dosar – Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale. Invocarea greșită a acestui din urmă tratat constă în principal în faptul că acesta a fost adoptat, astfel cum o indică și titlul (pe care reprezentanții Parchetului – voit sau nu – îl rețin de asemenea incomplet și incorect, „Statutul de la Roma din anul 1998”) în scopul înființării Curții Penale Internaționale și nu al introducerii unei noi reglementări internaționale (alta decât Convenția ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității) în materia cercetării și pedepsirii „persecuțiilor pe motive politice”, ca „crime împotriva umanității”, comise anterior adoptării și intrării în vigoare a Statutului. Convenția ONU a fost și este în vigoare, iar prevederile ei, care, prin ratificare de către România, fac parte din dreptul intern, au fost și sunt deplin aplicabile cauzelor privind persecuțiile politice de natura celor al căror victimă a fost, timp de aproape 25 de ani, Vasile Paraschiv. Convenția ONU a fost și este deplin aplicabilă tuturor „crimelor împotriva umanității” constând în „persecuții pe motive politice” comise cel puțin până la momentul la care Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale a intrat în vigoare (octombrie 2002). Deși este adevărat că prevede inclusiv o definiție a crimelor împotriva umanității, **Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale stabilește în mod explicit și faptul că prevederile sale nu sunt aplicabile crimelor împotriva umanității comise anterior intrării sale în vigoare** (art. 24 paragr.1). Pe cale de consecință, reglementarea aplicabilă pentru cercetarea și pedepsirea „persecuțiilor pe motive politice” ca „crime împotriva umanității”, comise anterior intrării în vigoare a Statutului de la Roma, a fost și rămâne Convenția ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității. Această Convenție a fost și este în vigoare, a fost și este deplin aplicabilă în materia amintită, inclusiv în considerarea faptului că nu a intervenit niciunul din cazurile și condițiile nulității, stingerii ori suspendării acestei Convenții, în înțelesul dispozițiilor Părții a V-a a Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor.

Susținerea din cuprinsul rezoluției Parchetului, potrivit căreia definiția dată în „Statutul de la Roma din 1998” crimelor împotriva umanității ar fi „cea mai cuprinzătoare” este vădit nepertinentă (și, prin aceasta, greu de înțeles) în condițiile în care problema era care reglementare este incidentă în cauză, și nu care definiție este „mai cuprinzătoare” ori „mai puțin cuprinzătoare”.

Cu privire la susținerea Parchetului, potrivit căreia răspunderea penală pentru faptele în legătură cu care a fost sesizat ar fi înlăturată prin intervenția prescripției, reiterăm faptul că, inclusiv pentru perioada de după decembrie 1989, cursul prescripției răspunderii penale se impune a fi considerat suspendat, în conformitate cu dispozițiile Codului Penal (art. 128), întrucât a existat o **„împrejurare (...) de neînlăturat”** care a împiedicat punerea în mișcare a acțiunii penale: **„Cursul termenului prescripției este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de**

neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal. Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare”.

Sub acest din urmă aspect, este relevant faptul că, după decembrie 1989, în absența unei condamnări oficiale a regimului comunist de către statul român (survenită numai la data de 18 decembrie 2006, prin discursul din Parlament al Președintelui României), victimele acestui regim au dovedit o justificată rețineră în a se adresa justiției pentru a-i trage la răspundere pe cei care, în numele statului comunist, le-au violat în modul cel mai grav cele mai elementare drepturi și libertăți cetățenești. **Victimele regimului comunist, între care și Vasile Paraschiv, au avut de asemenea acces numai foarte târziu la informațiile și actele care probează represiunea la care au fost supuși din partea instituțiilor statului comunist totalitar.** Ei nu au putut să documenteze și să probeze decât foarte târziu – și încă foarte incomplet și astăzi – abuzurile pe care le-au suportat din partea instituțiilor represive ale statului. Accesul la dosarele întocmite de principala instituție represivă a statului comunist, Departamentul Securității Statului, a fost posibil numai foarte târziu, după adoptarea și intrarea în vigoare a Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică. Relevant este de asemenea și faptul că inclusiv la această dată victimele regimului comunist, între ele și Vasile Paraschiv, au un acces serios restricționat la arhivele care conțin cele mai importante probe privind abuzurile pe care le-au suferit, la autorii lor, împrejurările în care aceste fapte au fost comise, consecințele lor etc. Foarte important este și faptul că **demersurile victimelor comunismului către autoritățile judiciare au fost posibile, în cadrul unor proceduri prevăzute de lege și cu asistența de specialitate a unei instituții publice competente legal, numai foarte târziu după decembrie 1989, ulterior înființării, în decembrie 2005, a Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România. Competența și calitatea de a sesiza legal autoritățile judiciare în legătură cu crimele comunismului, inclusiv cu cele comise împotriva lui Vasile Paraschiv, au fost date IICCR numai începând cu decembrie 2005, odată cu înființarea, organizarea și funcționarea legală a acestei instituții.** În consecință, susținerea Parchetului potrivit căreia răspunderea penală pentru gravele abuzuri comise împotriva luptătorului anticomunist Vasile Paraschiv nu pot fi primite nici ele. Aceasta în considerarea faptului evident că, inclusiv după decembrie 1989, contrar concluziilor reprezentanților Secției de urmărire penală și criminalistică, **au existat, așa cum am arătat, împrejurări care au împiedicat punerea în mișcare a acțiunii penale.**

Prin soluționarea netemeinică și nelegală a Sesizării care i-a fost adresată, Secția de urmărire penală și criminalistică a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a adus inclusiv o vătămare intereselor legitime ale IICCR, în înțelesul art. 275 alin. (1) din Codul de procedură penală, astfel cum acestea decurg din scopul stabilit prin lege acestei instituții: „Institutul are ca scop investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcărilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor în drept în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii.” (art. 2 al HG nr. 1.724/2005 privind înființarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România).

Pe cale de consecință, vă solicităm să admiteți prezenta Plângere, să desființați Rezoluția atacată și să dispuneți efectuarea tuturor actelor și măsurilor necesare aflării adevărului, identificării făptuitorilor și a complicilor acestora în vederea tragerii lor la răspundere penală.

În drept: art. 275, 277, 278 și urm. din Codul de procedură penală, coroborate cu art. 2 din HG nr. 1.724/2005 privind înființarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România.

Marius Oprea
Președinte